

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Η ΑΔΕΛΦΗ ΤΟΥ ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΥ

Η θρυλική Λουκίλλη. Τα παιδικά χρόνια των δύο αδελφών. Οι ρομαντικοί τους περιπάτοι. Ο έρωσ και ο άτυχος γάμος της Λουκίλλης. Πώς την περιγράφει ο αδελφός της. Η πηγή των εμπνεύσεών του. Άγνωστα ποιήματα. Η άλληλογραφία των αδελφών. Ο θάνατος της Λουκίλλης κ.τ.λ.

ΑΘΑΝΑΤΟΣ συγγραφέας των Μαρτύρων και του Τελευταίου των Άβενσεράγων υπήρξε, όσο ζούσε, ένα από τα είδωλα των γυναικών. Τα έργα του και η δόξα του τραβούσαν τις γυναίκες σαν μαγνήτης, ή δυνατή προσωπικότη του τις έφραζε σε ταραχή, ή αδάμιαστη περιφρονησία του τις έεχέτινε και ή άπειρη μελαγχολία του τις έκανε να τον λατρεύουν, ν' άφροσιώνονται σ' αυτόν με πάθος.

Άλλοτε θα σ' έ παρουσιάσουμε τί ιστορικά πορτραίτα των κυριωτέρων γυναικών που έπαιξαν κάποιο ρόλο στη ζωή του Σατωβριάνδου. Σήμερα θ' άσχοληθούμε με την άδελφή του ποιητή, τί θρυλική Λουκίλλη, με την πρώτη γυναίκα ή οποία συνεινήρε βαθεία την εύταθη ρομαντική ψυχή του Σατωβριάνδου. Τό είσθημά τους ήταν βέβαια άγίο, άδελφικό. Από τί Λουκίλλη όμως κατάλαβε για πρώτη φορά ο Σατωβριάνδος τί έβρισκοτερυφερότης και καλωσύνης κρύβει μέσα της ή γυναικεία ψυχή, ή Λουκίλλη μπορούσε να ποίσει έρωσες τον ανασταθματικό κόσμο του. Γι' αυτόν άκριβώς τό έρωσ, πιτσιπει να λάβη την πρώτη θέση στο πάνθεον των γυναικών που γνώρισε ο μέγας αυτός άνευροπαθής και άπελτισμένος...

Η Λουκίλλη, ή οποία γεννήθηκε στα 1706, ήτανε δύο χρόνια μεγαλύτερη από τό Ρενέ. Μεγάλωσαν πρώτα κοντά στην άκρογιαλιά του Σαιν Μαλό και έστειρα στο βασιλ και αστήρο πύργο του Κομβι άργου. Η καλύτερη διασκέδισή τους ήτανε να κινούν μέσα μακρινούς περιπάτους στα πυκνά δάση, που έζωναν από παντού τον πύργο.

Η μοναξιά τους έφραζε σε γλυκεία ταραχή και ασχήνηση.

Προπατούσανε μαζί, κρατώντας ο ένας τό χέρι του άλλου, άναπνέοντας τί μεθυστική ευωδία των δασών, άφιγοντας τί νυχτή τους να κυριεύεται από τί γοηστία της φύσεως... Προσπαθούσανε να βρουνται στο σπίτι όσο τό δυνατό λιγώτερο, γιατί δέν μπορούσαν να ύποφέρουν τό αστήρο και καισι φηρισμένο πρόσωπο του πατέρα τους, τά γριμιά κυρία λόγου του, την αιώνια μελαγχολία και θαρυσμία του. Ναί, τά παιδιά αυτά έν έβρισκαν καμιά χαρά, καμιά εύχρηστισή στο πατρικό τους σπίτι, και γι' αυτό προτιμούσανε να βρουνκονται στην άγκαλιά της φύσεως, μπρός ή ένα όμοιο τοπίο ή μέσα σ' ένα πυκνό, σισπηλό δάσος. Ανήλθασαν τις ένυμνες και ές έντυπύσεις τον, κ' έτσι σιγά-σιγά άνεπτύχθη μεταξύ τους μία πολύ μεγάλη άγάπη. Η ψυχή των δύο αυτών νέων ιετούσαν έαν στις ψηλότερες κορυφές του πάθους και του αισθηματος. Μά ή ήσυχία έντύ ευτυχία δέν βράνιζε πολλόν καιρό. Δέν ήτανε δυνατό να βαστάξι, πολλόν καιρό μία τέσσο μεγλή έντιχία.

Η καρδιά της Λουκίλλης ήταν ήφαιστειο. Η ήσυχία αυτή ν' ά έκρυβε μέσα της μία φύση φλέγερή και άνησυχο, λαχταρούσε να γίνει άλοκαίσιμα στο βωμό της άγάπης. Η άγάπη του άδελφου της δέν μπορούσε βέβαια να την ικανοποιήη. Ζητούσε άλλου είδους έρωσα. Ένόμισε ότι την εύτυχία αυτή θα την έβρισκε κοντά στο Σενεκός, ένα γλυκό και φρόνιμο ντό. Και τί να παντρεύηκε. Μά βγήκε γελοιομένη στις έλαίδες της. Ο άντρας της δέν μπόρσε να την καταλάβη και να της άναπαυδώνη τό φλογερο έρωτά της. Κ' έτσι, ή άτυχη άδελφή του Σατωβριάνδου, άπογοιτευμένη από τον έρωτά της, μαραινόντανε σιγά σιγά από τον καιρό της, από τό σαρκιά που την έρωσε, όσπου πέθανε μία μέρα στ ήλινα 38 έτών, χωρίς να έχη άγαπήση στον κόσμο κανέναν άλλον—έξόν από τον άδελφό της—τό μόνο που ήτανε σε θέση να την ιαταλόη.

Ο Σατωβριάνδος ήταν ο μένος που θα μπορούσε να μάς αναγοφήση τί θελλιάδη αυτή και άρημητική φύση—την διπλά άδελφή του: πλάτα από τους δεσμούς του αίματος και δεύτερο από την συγγένεια των ψυχών τους διαθέσανε. Έκενός ήταν ένδρα. Υπέφερε βέβαια πολύ στη ζωή του, ή καρδιά του μάτωσε άπ' τον πόνο, μά βράσιζε σ' όλες τις δοκιμασίες, ένδι ή άδελφή του υπέκυψε στη μεγάλη άγονία που προέσειε στον άνθρώπο ή μανία της άγάτης.

Νά λοιπόν τί λέει ο Σατωβριάνδος για

την άδελφή του :
« Η Λουκίλλη ήτανε ψηλόσωμη. Η αστήρη όμορφία της έκανε μεγάλη έντύπωση σ' όποιον την έβλεπε. Τό πρόσωπό της ήτανε γλωμό, στεφανομένο από μακρά μαλλιά. Συνήθιζε να σηκώνη συχνά τά μάτια της ψηλά και να κιντήη τον ούρανό με βλέμματα γεμάτα θλίψη και μουσική φλόγα. Τό βήμα της, ή φωνή της, τό χαμόγέλο της και ή φυσιογνωμία της είχαν κάτι τό όνειροπόλο και τό πονεμένο. Α ή Λουκίλλη κ' έγώ είμαστε πλάσματα άχρηστα στον κόσμο. Όταν μιλούσαμε μαζί για τον κόσμο, δίν έννοούσαμε τον κόσμο τον πραγματικό, αλλά έταν άλλον, έκείνον που αισθανόμαθα μέσα μας και που έμοιαζε πολύ λίγο με τον ύπάρχοντα. Έκείνη με θεωρούσε προστάτη της κ' έγώ την άγαπούσα ως φίλη, ως πηγή ένπνεύσεως. Κάπου-κάπου την έπιαναν μαύρες και πένθιμες σκέψεις, τις όποιες κοπιάζα πολύ για να διαλύσω. Σέ ήλικία δέκα έπτά έτών, έκλαιγε τά χαμένα νεανικά της χρόνια και ήθελε να πάη να κλειστή σ' ένα μοναστήρι... »

Στη Λουκίλλη όρείλουμα, κατά μέγα μέρος, τά φιλολογικά άριστοτεγήματα που κληροδότησε στην άνθοποίηση ο Σατωβριάνδος. Αλή τί του ύπέβαλε πρῶτη την ιδέα να κάσι και να γράψη στο χαρτί τις έντυπύσεις και τά αισθητά του. Η ήσυχία ζωή που προούσαμε στο Κομβιόερο, λέει ο Σατωβριάνδος σ' άπομνημονεύματά του, έκανε άκόμα πιο ζσηρή την έξαψη της φαντασίας μας. Η μεγαλύτερη εύχαριστήση μας ήτανε να κάνουμε μακρινούς περιπάτους και να περιδιαβαζόματε τό καλοκαιρι πάνω σ' ένα γαλι από λουλούδια, τό φθινόπωρο πάνω σ' ένα στρώμα από κίτρινα μαραμένα φύλλα και τό χειμώνα πάνω σ' ένα κάτασιρο σεντόνι από χιόνι. Σ' έταν από αυτούς τους περιπάτους, ή Λουκίλλη, βλέποντας πόσο άγαπούσα τί φύση και με τί ζωηρά χρώματα ήξερα να την αναπλάθω, μου είπε ξαφνικά : « Θά έπρεπε να γράψης τις όρατες αυτές εικόνες ! ». Η μαγική αυτή φράση μου άπέκλυψε και σε μένα τον ίδιο την πραγματική κλίση μου. Ένοιωσα τότε ένα δροσερό άγέρι να μου χαιδέυη τό μέτωπο... Άν έγραψα καλά βιβλία, τό όφειλο στην άγαπημένη μου άδελφούλα ! »

Στό Ρενέ του, ένα από τά καλύτερα έργα του, ο Σατωβριάνδος, περιγράφοντας την άδελφή του κάτω άπ' τόνομα της Άμέλιας, λέει τά παρακάτω :

« Η Άμέλια είχε πάρει από τί φύση κείνη θεο. Η ψυχή της είχε την ίδια εθώα και άνησυχήη χάση που είχε και τό σώμα της. Είχε από τί γυναίκα την αισθημοσύνη και τί λαχράρα της άγάπης, και από τους άγγέλους την άγνότηη και τί μελωδική παρθενία. »

Όταν πέθανε ή Λουκίλλη, βρήκανε στα συρτήρια της μερικά ποιήματα που δείχνουν ότι ή γυναίκα αυτή, ή οποία χειραγώγησε έναν από τους μεγαλύτερους ποιητές των αίωνων, ήτανε και ή ίδια ποιήτρια με λεπτή φαντασία και μουσικό ασθημα.

Την άνη Όκτωβριού 1803 ή Λουκίλλη—χέρα πειά πρό πολλού—έγραψε στον άδελφό της, που είχε γίνει ήδη διάσημος :

« Τό μόνο πράγμα που μου μένει στον κόσμο, άγαπητέ μου φίλε, τό μόνο τραήι α που ξέρω ότι δέν θα τό χάσω ποτέ, είναι ή άγάπη σου, ή καρδιά σου. Είμαι ξένη για όλα τ' άλλα... Άντιο, άγαπημένη μου άδελφέ. Θά σε ξαναδώ άραγε; δέν πιστεύω... Ω άναμνήσεις των έντυχιμένων ήμερών της ζωής μου, γιατί να μην μπόρσε να ρίξετε κάποια άναλομηη χαράς, στις κρύες και θλιβερές ώρες σου περνάω τώρα μόνη μου; »

Νά κ' ένα όπόποισμα από μιάν άλλη συγχρηνητική έπιστολή :

« Μη θυμώνης μαζί μου, άδελφέ μου, άν δέν κουράζω με τά συχνά γράμματα μου. Φτάνει μόνάη να συλλογιστής ότι λίγη ζωή μου μένει άκόμα και ότι δέν θ' άργήη να έλθω και φάρμα που θά πάγω πειά να σου γίνουμε φίλους. Σώθηκε της ζωής μου τό λάδι. Και ή καντήλα της ζωής μου άγορήσθηκε τώρα, μάτια προπαθόντας να είη ή κάποιο δειλό φως στα πυκνά σκοτιάδια μιας άέμερης νύχτας. Σέ λίγο θά έλημερώη, άδελφέ μου. Θ' άνατείλη μιάν άλλη μέρα, πιο φωτεινή και πιο χαρούνη »

